

**RÅSTOFTILLADELSE FOR GRAVEOMRÅDE MÅ-
STRUP MOSE HJØRRING KOMMUNE**

Tilladelse til erhvervsmæs- sig råstofindvinding af tørv/ sphagnum

**På matr.nr. 11br Tversted By, Tversted, Europavej 39, 9881 Bindslev, Hjør-
ring Kommune**

OVERSIGTSSKEMA

Råstofgravens beliggenhed	Matr.nr. 11br Tversted By, Tversted Europavej 39, 9881 Bindslev
Råstofgravens areal	1,5 ha
Råstofstype og tilladt mængde	Tørv/sphagnum 250 m ³ pr. år
Tilladelsens varighed	10 år 10. september 2019 – 11. september 2029
Sagsnummer	2018-036282
Tidligere meddelte tilladelser	Tilladelse meddelt af Nordjyllands Amt den 18. september 2006 på en del af matr.nr. 11br Tversted By, Tversted
Offentliggørelse	12. august 2019
Klagefristens udløb	4 uger efter offentliggørelse
Frist for efterbehandling	11. september 2030 og senest 1 år efter endt indvinding
Indvinder	Knud Christiansen, Europavej 39, 9881 Bindslev
Ansøger	Knud Christiansen, Europavej 39, 9881 Bindslev
Grundejer	Knud Christiansen, Europavej 39, 9881 Bindslev
Indvinders telefon/mobilnummer	98 93 06 70/ 29 93 06 71
Indvinders e-mailadresse	annamarie@thealund.dk
Indvinders CVR-nummer	85946110
Driftsansvarlig(e)	Knud Christiansen
Region Nordjylland	Tlf.: 97 64 80 00, e-mail: raastoffer@rn.dk
Region Nordjylland – sagsbehandler	Heidi Højriis Poulsen Tlf. 97 64 86 06, e-mail: h.hoejriis@rn.dk

Tilladelse til råstofindvinding
på matr.nr. 11br Tversted By, Tversted, Hjørring Kommune
indtil 11. september 2029.
Sagsnummer: 2018-036282

Ansøger:	Indvinder:	Ejer:
Knud Christiansen Europavej 39 9881 Bindslev CVR-nr.: 85946110	Knud Christiansen Europavej 39 9881 Bindslev CVR-nr.: 85946110	Knud Christiansen Europavej 39 9881 Bindslev CVR-nr.: 85946110

Region Nordjylland den 12. august 2019

Heidi Højriis Poulsen
Råstofsagsbehandler

Kvalitetssikret af
Rikke Ellemann-Biltoft
Ph.d. Geolog

INDHOLD

Oversigtsskema	3
1. Tilladelsen	6
1.1 Råstofloven	6
1.2 Miljøvurderingsloven	6
1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)	6
1.4 Bilag IV-arter	7
1.5 Vandforsyningsloven	7
1.6 Miljøbeskyttelsesloven	7
1.7 Naturbeskyttelsesloven	7
1.8 Museumsloven	7
1.9 Skovloven	8
1.10 Vandløbsloven	8
1.11 Vejloven og Privatvejsloven	8
1.12 Jordforureningsloven	8
1.13 Jernbaneloven	8
2. Vilkår	9
2.1 Vilkår efter Råstofloven	9
2.2 Vilkår efter Vandforsyningsloven	16
2.3 Vilkår efter Miljøbeskyttelsesloven	16
2.4 Vilkår efter Naturbeskyttelsesloven	16
Hjørring Kommune har stillet følgende vilkår efter Naturbeskyttelsesloven:	16
2.5 Vilkår efter Museumsloven	17
2.6 Vilkår efter Vandløbsloven	17
2.7 Vilkår efter Skovloven	17
2.8 Vilkår efter Vejloven og Privatvejsloven	17
2.9 Vilkår efter Jordforureningsloven	17
2.10 Vilkår efter Jernbaneloven	17
3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	18
3.1 Generel klagevejledning	18
3.2 Klagevejledning for de enkelte love	18
3.3 Underretning	19
4. Grundlag for tilladelsen	21
4.1 Ansøgningens indhold	21
4.2 Høring vedr. ansøgning	21
4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse	24
5. Regionens behandling af sagen	25
5.1 Råstofplanen	25
5.2 Miljøvurderingsloven	25
5.3 Kommuneplan og lokalplan	25
5.4 Grundvand	26
5.5 Natur og landskab	26
5.6 Miljømæssige forhold	27
5.7 Udkast til efterbehandlingsplan	28
5.8 Region Nordjyllands samlede vurdering	28
Bilag A: Oversigtskort i målforhold 1:20.000	29
Bilag B: LUFTFOTO I målforhold 1:5.000	30
Bilag C: Udkast til deklaration/servitut vedrørende efterbehandling	31
Bilag D: Generelle bestemmelser	32
Bilag E: Uddrag af museumsloven – jf. lovbek. nr. 358 af 8. april 2014	35

1. Tilladelsen

1.1 Råstofloven¹

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i Råstoflovens § 7 stk. 1, meddeler Region Nordjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af op til 250 m³ tørv/sphagnum på i alt 1,5 hektar på matr.nr. 11br Tversted By, Tversted, se bilag A og B.

Tilladelsen er gældende i perioden fra 10. september 2019 til 11. september 2029.

Tilladelsen meddeles på vilkår i henhold til Råstoflovens § 10 samt i henhold til anden relevant lovgivning, som beskrevet under afsnit 2.2.

1.2 Miljøvurderingsloven²

Projektet er opført på Miljøvurderingslovens bilag 2 pkt. 2a. Region Nordjylland har gennemført en screening af projektets indvirkning på miljøet. Region Nordjylland har vurderet, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Region Nordjylland har den 17. juni 2019 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Afgørelsen er truffet efter Miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/råstoffer.

Se nærmere i afsnit 5.2.

1.3 Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)³

Region Nordjylland har vurderet, at projektet ikke påvirker Natura 2000-området – Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose – væsentligt, hvorfor det er besluttet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for det ansøgte anlægs påvirkning af ovennævnte Natura 2000-område.

Det nærmeste Natura 2000-område er Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose, som ligger ca. 2,7 km øst for indvindingsarealet. På baggrund af afstanden til Natura 2000-området og karakteren af indvindingen vurderer Region Nordjylland, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-området.

---

¹ Bekendtgørelse af lov om råstoffer, lovbek. nr. 124 af 26. januar 2017.

² Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbek. nr. 1225 af 25. oktober 2018.

³ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, lovbek. nr. 1595 af 6. december 2018.

1.4 Bilag IV-arter⁴

En række arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller ved ejendommen. På baggrund af faglig rapport nr. 635, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, fra DMU 2007 vurderes det, at der kan være vandflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben og spidssnudet frø i eller nær indvindingsområdet.

Ifølge opslag på Naturbasen den 11. marts 2019 er der ikke registreret nogen af de ovennævnte arter eller andre bilag IV-arter på eller nær ejendommen. Hjørring Kommune har dog oplyst, at der i 2012 er fundet 20 individer af spidssnudet frø ca. 600 meter sydøst for indvindingsarealet.

Region Nordjylland har vurderet, at indvindingen ikke vil påvirke bilag IV-arter negativt. Hvis det mod forventning skulle vise sig, at indvindingen påvirker bilag IV-arter negativt, kan Region Nordjylland stille skærpede vilkår.

1.5 Vandforsyningsloven⁵

Der er ikke søgt om tilladelse efter Vandforsyningsloven.

1.6 Miljøbeskyttelsesloven⁶

Der er ikke søgt om tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

1.7 Naturbeskyttelsesloven⁷

Der er søgt om dispensation efter Naturbeskyttelsesloven.

Det ansøgte areal er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet mose. I forbindelse med råstofindvindingen fældes de nuværende birke- og fyrretræer, og der opstår et vådområde/fattigkær efter endt indvinding.

For at indvindingen kan finde sted, forudsætter det en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3.

Dispensationen gives i henhold til Naturbeskyttelsesloven af Hjørring Kommune.

Dispensationen gives på vilkår, som beskrevet under afsnit 2.4.

1.8 Museumsloven⁸

Der er ikke søgt om dispensation fra Museumsloven.

---

⁴ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

⁵ Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v., lovbek. nr. 118 af 22. februar 2018.

⁶ Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven), lovbek. nr. 681 af 2. juli 2019

⁷ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven), lovbek. nr. 240 af 13. marts 2019.

⁸ Bekendtgørelse af museumslov, lovbek. nr. 358 af 8. april 2014.

1.9 Skovloven⁹

Der er ikke søgt om dispensation fra Skovloven.

1.10 Vandløbsloven¹⁰

Der er ikke søgt om tilladelse efter Vandløbsloven.

1.11 Vejloven og Privatvejsloven¹¹

Hjørring Kommune træffer afgørelse om vejadgang til Mosevej.

1.12 Jordforureningsloven¹²

Der er ikke søgt om dispensation fra eller tilladelse efter Jordforureningsloven.

1.13 Jernbaneloven

Der er ikke søgt om tilladelse efter Jernbaneloven.

---

⁹ Bekendtgørelse af lov om skove, lovbek. nr. 315 af 28 marts 2019.

¹⁰ Bekendtgørelse af lov om vandløb (vandløbsloven), lovbek. nr. 127 af 26. januar 2017.

¹¹ Bekendtgørelse af lov om offentlige veje m.v., lovbek. nr. 1520 af 27. december 2014.

Lov om private fællesveje, lov nr. 1234 af 4. november 2015.

¹² Bekendtgørelse af lov om forurennet jord (jordforureningsloven), lovbek. nr. 282 af 27. marts 2017.

2. Vilkår

Vilkårene i denne tilladelse er bindende for indvinder og eventuelle ejere af de matrikler, der er givet tilladelse til at indvinde på.

2.1 Vilkår efter Råstofloven

Før indvindingen begynder

1. Først når Region Nordjylland har givet en igangsætningstilladelse, må arbejdet med at afrømme overjord og at indvinde råstoffer begynde. Igangsætningstilladelsen kan tidligst gives, når klagefristen er udløbet. Såfremt der indkommer en klage, får ansøger besked, og gravningen må ikke iværksættes, før klagen er behandlet af klagemyndigheden.

Inden igangsætningstilladelsen kan gives, skal vilkår 2-5 være opfyldte.

2. Der skal foreligge en tilladelse til vejadgang til Mosevej fra Hjørring Kommune.
3. Indvinder skal udarbejde en grave- og efterbehandlingsplan, så den opfylder vilkårene i tilladelsen. Grave- og efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Nordjylland.

Efterbehandlingsplanen skal tilgodese landskabelige og biologiske interesser. Hvis forholdene kræver det, kan Region Nordjylland senere i indvindingsforløbet stille krav om, at indvinder skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, som skal godkendes af Region Nordjylland.

Grave- og efterbehandlingsplanen skal som minimum indeholde følgende:

- a. Graveplan – mindst i målforhold 1:2.000.
  - b. Efterbehandlingsplan – med kortbilag mindst i målforhold 1:2.000.
  - c. Et snit med områdets profil i målforhold 1:500 eller 1:1.000. Højdemål bør vises fem gange større end de vandrette mål. Snittet skal vise det nuværende og det fremtidige terræn i forhold til skel og grænserne for efterbehandling og gravning. Gravedybden skal også vises.
  - d. Grænsen for gravning og efterbehandling skal fastlægges i grave- og efterbehandlingsplanen. Grænsen for gravning skal sikre, at der er tilstrækkelige materialer til rådighed ved efterbehandlingen.
  - e. Gravning og efterbehandling skal foregå i etaper.
  - f. Indvinder skal oplyse, hvor stort et areal, der ønskes afrømmet, når indvindingen er størst.
  - g. Graveretning skal vises.
  - h. Adgangen til området, hvor indvindingen skal ske, skal vises.
  - i. Placering af produktionsanlæg, lagerplads, tankanlæg samt depoter for overjord og muld skal fremgå af planen. Placering skal ske inden for grænsen for efterbehandling.
4. Grænsen for det areal, der må graves i, skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Nordjylland. Derefter skal der indsendes et målrids af gravegrænsen til Region Nordjylland, hvor afmærkningspælernes placering er angivet. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes og skal sikres, så de ikke bliver beskadiget. Det kan fx ske med betonringe.
  5. Region Nordjylland skal have en garanti fra pengeinstitut eller kautionsforsikring. Garantien størrelse bliver beregnet af Region Nordjylland i forbindelse med godkendelse af grave- og efterbehandlingsplanen. Garantien pristalsreguleres automatisk en gang om året med Danmarks Statistiks omkostningsindeks for anlæg, jordarbejder mv. og med den aktuelle dato som udgangspunkt. Garantien frigives først, når efterbehandlingen er gennemført og godkendt af Region Nordjylland.

Region Nordjylland kan til enhver tid ændre garantiens størrelse, hvis forudsætningerne for beregningerne ændres. Det kan fx være tilfældet, hvis indvindingen sker på en måde, så efterbehandlingen vil koste mere end først antaget.

Såfremt indvinder ønsker at anlægge interne veje i råstofgraven, stilles der en separat garanti for fjernelse af disse.

Tinglysning

6. Der skal indbetales kr. 1.660,- til dækning af afgiften for tinglysning af servitut/deklaration om vilkår for indvindingen. Region Nordjylland sender ansøger en separat regning for dette.

Oplysning om hvornår gravearbejdet påbegyndes

7. Region Nordjylland skal underrettes, inden indvindingen påbegyndes. Underretningen skal ske skriftligt.
8. Hvis indvinder ikke ønsker de arkæologiske interesser afklaret gennem en forundersøgelse, skal indvinder senest 4 uger før muldafrømning underrette Vendsyssel Historiske Museum om, hvornår arbejdet bliver sat i gang.

Kontaktoplysninger på museet er:

- Vendsyssel Historiske Museum, Museumsgade 3, 9800 Hjørring, tlf. 96 24 10 50, e-mail: vhm@vhm.dk.

2.1.1 Omfanget af retten til at indvinde

9. Området, hvor indvindingen mv. må ske, er på 1,5 hektar og fremgår af bilag B.
10. Indvinding andre steder på ejendommen, end det tilladelsen omfatter, kræver en ny tilladelse efter råstofloven.
11. Tilladelsen gælder kun indvinding af 250 m³ tørv/sphagnum pr. år over en 10-årig periode.
12. Hvis der er ønske om at indvinde muld, overjord, andre råstoffer eller større mængder end de ovenstående skal det anmeldes til Region Nordjylland, jf. Råstoflovens § 9 stk. 2.
13. Der må ikke graves dybere end til kote 13 meter (DVR90) svarende til 1-2 meter under terræn. Det oprindelige terræn ligger i kote 14-15 meter (DVR90).
14. Region Nordjylland kan på et hvilket som helst tidspunkt stille krav om, at grundvandsspejlets beliggenhed skal måles. Målingen skal foregå i marts eller april måned.
15. Hvis det ønskes at grave dybere end tilladt, kræver det en ny afgørelse efter Råstofloven.
16. Der må aldrig uden tilladelse inddrages større arealer til at indvinde på, end det areal som er lagt til grund for beregning af garantien.
17. Hvis der i forbindelse med indvindingen blotlægges dræn, skal Region Nordjylland og Hjørring Kommune underrettes og drænene skal omlægges for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende¹³. Andre løsninger kan i særlige tilfælde findes, men kun med tilladelse fra Hjørring Kommune.

---

¹³ Hjemlen findes i Råstofloven § 10, stk. 3

18. Anvendelse af knust beton eller tegl til anlæg af interne køreveje forudsætter forudgående godkendelse fra Region Nordjylland.

2.1.2 Afstandskrav m.v.

19. Indvinding må kun ske inden for det ansøgte areal.

Skelgennemgravning

20. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.

Anlæg på skrån timer under indvinding

21. Under gravning og fordeling af overjord må skrænterne ikke have anlæg/hældning, så der er fare for udskridning.

2.1.3 Driftstider

Tilladelige driftstider er opført i tabel 1.

Driftstider	Mandag - fredag
Gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg mv.	Kl. 07.00 – 16.00
Udlevering af læsning, herunder kørsel indenfor råstofgravens område	Kl. 07.00 – 16.00

Tabel 1 – Tilladelige driftstider

22. Der må ikke arbejdes i råstofgraven udenfor den tilladte driftstid, og der må ikke forekomme drift i råstofgraven på søn- og helligdage.
23. En udvidelse af driftstiden kan aftales med Region Nordjylland. En udvidelse er kun mulig i kortere perioder og kun i tilfælde af, at der findes specielle årsager hertil. Ansøgning om udvidelse af de normale driftstider skal være Region Nordjylland i hænde, senest 14 dage før afvigelsen forventes at være nødvendig.

2.1.4 Efterbehandling

Naturformål

24. Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til natur, herunder vådområde.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingsplan

25. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinder og ejer(e), indtil Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
26. En eventuel ny indvinder skal komme med forslag til grave- og efterbehandlingsplan, som Region Nordjylland skal godkende.
27. Region Nordjylland kan til enhver tid kræve en ajourført plan forelagt til godkendelse, hvis indvinding og/eller efterbehandlingen ønskes ændret i forhold til den plan, der allerede er godkendt. Region Nordjylland kan kræve, at der skal foretages et nivellement og en opmåling, hvis grave- og efterbehandlingsplanen skal revideres.

28. Såvel lodsejer/grundejer og indvinder har pligt til at rette sig efter de henvisninger, som Region Nordjylland måtte give for at udføre alle de arbejder, planen handler om.

Generelle vilkår vedr. efterbehandlingen

29. I tilfælde af, at der under gravningen afdækkes særlige landskabsformer, blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning, den geologiske historie eller de geologiske processer, skal disse søges bevaret.
30. Alle bygninger, produktionsanlæg og installationer, der er etableret i forbindelse med råstofindvindingen fjernes fra arealerne inden efterbehandlingen kan godkendes.
31. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 11. september 2030.
32. Når efterbehandlingen er slut, skal Region Nordjylland have besked om det. Region Nordjylland skal foretage tilsyn inden efterbehandlingen kan godkendes.
33. Pligten til at afslutte efterbehandlingen indtræder, hvis indvindingen har ligget stille i et år, og omgående hvis tilladelsen bliver kaldt tilbage, med mindre du/I har en særlig aftale med Region Nordjylland om en længere frist.

2.1.5 Forebyggelse mod jord- og grundvandsforurening

34. Hvis der sker uheld, hvor der spildes olie eller brændstof, skal der gøres en omgående afværgeindsats ved kontakt til Beredskabsstyrelsen og orientering til Region Nordjylland.

Brændstoftanke

35. Tanke/holdere til flydende brændstof, olieprodukter mv. skal placeres i tætte opsamlingskar, der kan rumme indholdet af den største tank/holder anbragt deri. For at undgå regnvand i opsamlingsholderen skal det hele være overdækket. Optankning skal foregå under konstant opsyn.
36. Tankene i råstofgraven skal være typegodkendt efter olietankbekendtgørelsen. Tankene skal desuden være dobbeltskrogede.
37. Udstyr til tankning skal være opsat/indrettet med automatisk stop ved fuld tank og således, at et eventuelt spild i forbindelse med tankning kan tilbageholdes og opsamles.

Kørende og stationært materiel

38. Såfremt der udenfor råstofgravens driftstider, se afsnit "Driftstider", skal henstå køretøjer i selve råstofgraven, skal dette ske på et befæstet areal. Det befæstede areal skal være indrettet således, at spildte væsker ikke kan løbe væk eller sive ned.
39. Alt stationært og kørende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og repareres. Der må ikke ske reparationer i råstofgraven, undtaget hvis dette sker på et impermeabelt underlag. Eventuelle reparationer skal foregå indenfor råstofgravens tilladte driftstider.
40. Der må ikke ske vask af materiel i råstofgraven.
41. Hvis der ønskes opstilling af andet materiel end det ansøgte: rendegraver, jordsluf efter traktor, skal der fremsendes oplysninger herom til Region Nordjylland, der i givet fald vil fastsætte de nødvendige supplerende vilkår.

Kemikalier

42. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer i råstofgraven, herunder kemiske midler til plantebekæmpelse, af hensyn til risikoen for forurening af grundvandet.
43. Brug af tørsalte eller midler til at dæmpe støv kan ske efter aftale med Region Nordjylland.

2.1.6 Affald

44. Råstofgraven må ikke bruges til at opbevare fyld, affald eller andet der ikke stammer fra graven. Der skal træffes foranstaltning til hindring af ukontrolleret aflæsning af affald og jordfyld.

Ejer og indvinder har ansvaret for, at der ikke – hverken midlertidigt eller varigt – henlægges affald af nogen slags, samt for at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

45. Affald skal bortskaffes i henhold til affaldsbekendtgørelsen og Hjørring Kommunes ”Regulativ for erhvervsaffald”.
46. Der må ikke ske afbrænding af affald i råstofgraven.
47. Eventuel tilførsel af jord til råstofgraven (§ 52-dispensation) skal søges særskilt hos Region Nordjylland.

2.1.7 Støj og vibrationer

48. Råstofgravens eksterne støjniveau må ikke overstige grænseværdierne, som det fremgår af tabel 2.

Tidsrum	Mandag – fredag kl. 07.00–18.00 Lørdag kl. 07.00–14.00	Mandag – fredag kl. 18.00–22.00 Lørdag kl. 14.00–22.00 Søn- og helligdage kl. 07.00–22.00	Alle dage kl. 22.00–07.00
Områdetype:			
Nærmestliggende enkeltbolig i det åbne land (sidestilles med områdetype 3)	55	45	40

Tabel 2 – Grænseværdier for støj målt efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledninger nummer 6/1984 eller beregnet efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nummer 5/1993 og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydniveau i dB (A).

De anførte grænseværdier skal overholdes indenfor følgende referencetidsrum:

- For dagperioden på hverdage mandag til fredag samt søn- og helligdage kl. 07.00–18.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.
- I dagperioden på lørdage kl. 07.00–14.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 7 timer. I perioden fra kl. 14.00-18.00 på lørdage skal grænseværdierne overholdes indenfor det mest støjbelastede tidsrum på 4 timer.¹⁴
- For aftenperioden alle ugens dage kl. 18.00-22.00 skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede time.

¹⁴ Fastsat efter ”Orientering fra Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for støjmålinger”, nr. 10, november 1989.

- For natperioden kl. 22.00-07.00 alle ugens dage skal grænseværdierne overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

49. Ved boliger for ejeren eller indvinderen af råstofgrave må støjen dog overstige grænseværdierne.
50. Såfremt der fremkommer klager over støjgener fra råstofgraven, eller råstofmyndigheden af anden grund finder det nødvendigt, skal indvinderen på råstofmyndighedens forlangende lade udføre målinger eller beregninger af støjniveauet efter de retningslinjer, som er angivet i Miljøstyrelsens vejledninger, jf. afsnittet om støj. Målingerne eller beregningerne foretages af et firma, der enten er akkrediteret til det eller godkendt af råstofmyndigheden. Målinger eller beregninger udføres normalt højst en gang om året, medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede. Der skal aftales med Region Nordjylland, hvor der skal måles.
51. Den for et område gældende støjgrænse anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier – fratrukket ubestemtheden på målingen – er mindre eller lig med støjgrænseværdien. Målingerne og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes, jf. Miljøstyrelsens støjvejledninger. Støjmålinger eller støjberegninger skal udføres og gennemføres under forhold, hvor råstofgraven er i fuld drift.
52. Hvis målingerne eller beregningerne viser, at støjen er højere end tilladt, skal indvinderen sørge for, at der bliver gjort noget for at dæmpe støjen. Nye målinger eller beregninger skal kunne bevise, at støjen derefter ligger indenfor det tilladte.

Behandlings- og transportanlæg samt grave- og læssemaskiner kan om nødvendigt kræves støjdæmpet, således at grænseværdierne kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummi-belægning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

53. Indvinderen skal afholde alle udgifter til støjmålinger og –beregninger.

Støj i anlægs- og efterbehandlingsfasen

54. Der accepteres i anlægs- og efterbehandlingsfasen en periode på 2 uger om året, hvor der i tidsrummet kl. 7.00-17.00 på hverdage accepteres et støjniveau på 60 dB(A)
55. Indvinder skal underrette Region Nordjylland om, hvilken periode der forventes et højere støjniveau senest 5 arbejdsdage før, de støjende arbejder skal foretages.

Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

56. Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af råstofgravens bidrag til støjen, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger grænseværdierne, som fremgår af Tabel 3.

Anvendelse	A-vægtet Lydtrykniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet Infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende		
Aften/nat (kl. 18.00-07.00)	20	85
Dag (kl. 07.00-18.00)	25	85
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30	85
Øvrige rum i virksomheder	35	90

Tabel 3 – Grænseværdier for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 Pa).

Grænseværdierne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. I tilfælde hvor støjen er impulsagtig reduceres de anførte grænser med 5 dB.

57. Driften af råstofgraven må ikke medføre, at der udsendes vibrationer, som overstiger grænseværdierne, jf. Tabel 4, målt som accelerationsniveau indendørs i de berørte bygninger.

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i dB
Boliger i det åbne land (hele døgnet)	75
Børneinstitutioner og lignende	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	80
Erhvervsbebyggelse	85

Tabel 4 – Grænseværdier for vibrationer, dB re 10^{-6} m/s². Grænseværdierne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S.

Note: For kontorer og tilsvarende lokaler, hvor der foregår følsomme aktiviteter i virksomheder, gælder grænseværdien Law = 80 dB.

58. Efterfølgende skal indvinderen på forlangende fra og efter nærmere aftale med Region Nordjylland, fx ved naboklager, lade udføre målinger og beregninger til dokumentation af, at grænseværdierne, jf. tabel 3 og 4, er overholdt. Dokumentation sker ved fremsendelse af skriftlig rapport over målinger og beregninger til Region Nordjylland.

Hvis målinger viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationer er for store, skal de dæmpes ned. Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu kan overholdes. Der kan maksimalt kræves én måling af hver type pr. kilde pr. år.

59. Måling, rapportering og anden dokumentation skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen på det aktuelle område. Målinger eller beregninger skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Virksomheden afholder selv alle udgifter i forbindelse med dokumentation af de aktuelle vilkår.

60. Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd, jf. tabel 3 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Grænseværdierne for vibrationer, jf. tabel 4, anses for overholdt, når et konkret måleresultat ikke overskrider den pågældende grænse.

2.1.8 Støv

61. Virksomheden må ikke give anledning til støvgener udenfor virksomhedens område, som efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige for omgivelserne.
62. Hvis der bliver konstateret støvgener, der opstår pga. råstofgravens drift, skal der træffes foranstaltninger, der nedbringer generne efter nærmere anvisning af Region Nordjylland, såsom vanding af gravefronter, lagerbunker, interne veje mv. samt renholdelse af interne veje.
63. Virksomheder skal få mængden af støv fra arbejdspladsen målt af et firma, der er autoriseret til det, eller som Region Nordjylland har godkendt, hvis Regionen vurderer, at det er nødvendigt.

2.2 Vilkår efter Vandforsyningsloven

Der stilles ikke vilkår efter Vandforsyningsloven.

2.3 Vilkår efter Miljøbeskyttelsesloven

Der stilles ikke vilkår efter Miljøbeskyttelsesloven.

2.4 Vilkår efter Naturbeskyttelsesloven

Hjørring Kommune har stillet følgende vilkår efter Naturbeskyttelsesloven:

Dispensationen gives på betingelse af:

1. At råstofindvindingen sker etapevis indtil 2029, så indvandringen af arter knyttet til fattiggær kan ske hurtigst muligt – begyndende fra det eksisterende fattiggær/ sø og mod nordvest.
2. At der efterlades et lag på minimum 30-40 cm tørv/ sphagnum.
3. At afgravningen foretages, så der bliver en jævn overgang til den omgivende mose hvor vist på kortet herunder og i bilag 1:

Med skravering vises beskyttet natur i området

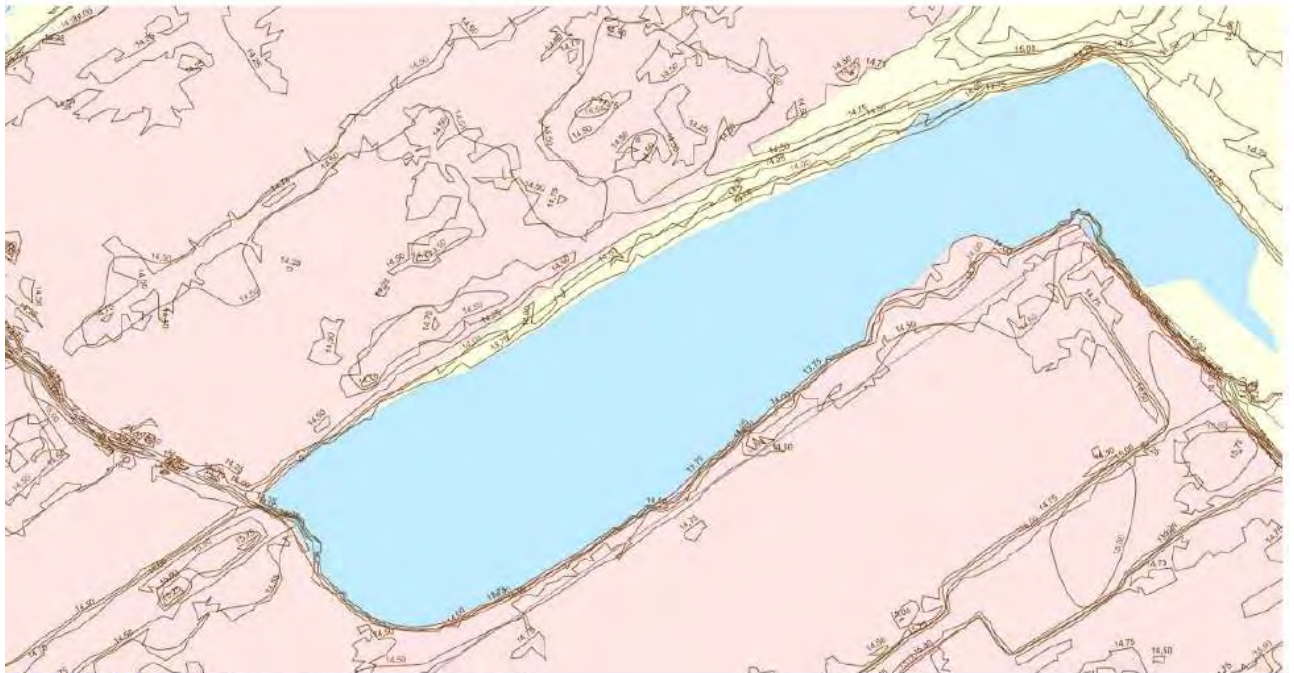

Med gul streg markeres indvindingsområdet

4. At gravning og efterbehandling udføres, så den naturlige udvikling af fattiggæret fremmes og således at arealet fremstår som et primært plant område med vandstand i overfladen – gerne som det fremstår i den nuværende sø's nordøstlige del.
5. Der højst graves 250 m³ tørv/ sphagnum/ år – og inden for anviste areal.
6. Der udelukkende graves i arealet der i dag er domineret af birketræer og græsser – dvs. ikke hvor der allerede er etableret fattiggærsvegetation.
7. At der ved arbejdets udførelse tages udbredt hensyn til de omgivende naturarealer – så den omgivende mose udtørres så lidt som muligt og det i projektet sidste fase undgås at udtørre den artsrige eng mod nordvest (med et artsindeks på 0,77).

8. At grøften, der er gravet mod vest, ikke må oprenses når tørvegravningsprojektet er afsluttet – således at vandstanden i området langsomt stiger og tørven bliver mere vandmættet – og vandstanden i søen når en højde over havet på 13,8 m (p.t. er den på 13,75m – så ca. 5cm højere) senest 10 år efter.
9. At tilladelsen bortfalder, hvis den ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Højdekurver i meter over havet

2.5 Vilkår efter Museumsloven

Der stilles ikke vilkår efter Museumsloven.

2.6 Vilkår efter Vandløbsloven

Der stilles ikke vilkår efter Vandløbsloven.

2.7 Vilkår efter Skovloven

Der stilles ikke vilkår efter Skovloven.

2.8 Vilkår efter Vejloven og Privatvejsloven

Der stilles ikke vilkår efter Vejloven og Privatvejsloven.

2.9 Vilkår efter Jordforureningsloven

Der stilles ikke vilkår efter Jordforureningsloven.

2.10 Vilkår efter Jernbaneloven

Der stilles ikke vilkår efter Jernbaneloven.

3. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Tilladelsen til at indvinde råstoffer vil blive offentliggjort på Region Nordjyllands hjemmeside www.rn.dk/råstoffer. Det fremgår af hjemmesiden, hvilken dato afgørelsen er offentliggjort.

I denne tilladelse er der truffet afgørelse efter Råstofloven, Miljøvurderingsloven og Naturbeskyttelsesloven.

Eventuel klage skal sendes til relevant myndighed, se afsnit 3.2.

3.1 Generel klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over en afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). En klage afvises, hvis gebyret ikke betales indenfor en frist fastsat af klagenævnet. Klagen bliver først sendt videre, når gebyret er betalt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage skal være modtaget inden kontortids ophør på klagefristens sidste dag. Hvis fristen udløber på en lørdag eller søn- og helligdag, forlænges fristen til efterfølgende hverdag.

Hvis en afgørelse ønskes behandlet ved domstolene, skal der anlægges sag inden 6 mdr. fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, og før at det er meddelt virksomheden, at der ikke er klaget over tilladelsen.

Hvis der bliver klaget over tilladelsen, vil Region Nordjylland orientere virksomheden om det.

3.2 Klagevejledning for de enkelte love

3.2.1 Afgørelse efter Råstofloven

Der kan klages over afgørelsen, herunder konsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-områder og Bilag IV-arter, til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt eller offentlig bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region Nordjylland via klageportalen, som videregiver klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse, jf. Råstoflovens §§ 13-16.

Rettidig klage har opsættende virkning for tilladelsen, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning, se afsnit 3.1.

3.2.2 Afgørelse efter Naturbeskyttelsesloven

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra den dag afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt eller offentligt bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Hjørring Kommune via klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger, klagen giver anledning til og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Rettidig klage har opsættende virkning for tilladelsen med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Afgørelsens adressat
- Ejer(e) af den ejendom som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning, se afsnit 3.1.

3.3 Underretning

Kopi af afgørelsen samt bilag A-E er den 12. august 2019 sendt til:

- Hjørring Kommune, hjoerring@hjoerring.dk, gitte.johansen@hjoerring.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Miljøstyrelsen Nordjylland, njl@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Vendsyssel Historiske Museum, vhm@vhm.dk
- Skat, myndighed@skat.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN Hjørring, hjoerring@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk
- DOF Nordjylland, peterlundkristensen@gmail.com
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk

- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- TDC A/S, tdckabel@tdc.dk
- Globalconnect A/S, ledninger@globalconnect.dk
- Nord Energi A.m.b.a., lba@nordenergi.dk
- Hjørring Vandselskab A/S, ler@hjevand.dk

Derudover orienteres følgende privatpersoner/naboer mv. om, at der er foretaget en afgørelse, som kan ses på Regionens hjemmeside

- Ejere af matr.nr. 1cl Tversted By, Tversted
- Ejere af matr.nr. 36b Tversted By, Tversted
- Ejere af matr.nr. 38ci Tversted By, Tversted

4. Grundlag for tilladelsen

4.1 Ansøgningens indhold

Region Nordjylland har den 13. februar 2019 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding af tørv/sphagnum på matrikelnummer 11br Tversted By, Tversted, Europavej 39, 9881 Bindslev.

Ansøgningen omfatter følgende:

- Ansøgningskema dateret 13. februar 2019
- Matrikelnummer 11br Tversted By, Tversted, Europavej 39, 9881 Bindslev
- Det ansøgte graveareal udgør ca. 1,5 hektar, se bilag A og B
- Der forventes en årlig indvinding på 250 m³ tørv/sphagnum
- Der ansøges om indvinding over grundvandsspejlet
- Der er ansøgt indvinding ned til 1 meter under terræn
- Terrænet findes i kote 14-15 meter.
- Der ansøges om tilladelse til gravning indtil år 2029
- Arealet ønskes efterbehandlet til natur/vådområde
- Der anvendes rendegraver, jordsluf efter traktor
- Godkendt dieseltank er placeret ved gården, Europavej 39, 9881 Bindslev
- Der indvindes ikke vand i forbindelse med råstofindvindingen
- Der afledes ikke vand i forbindelse med råstofindvindingen
- Der produceres ikke affald
- Transport foregår på egen privat vej
- Driftstider: kl. 7.00-16.00

Der er vedlagt ansøgningen følgende bilag:

- Oversigtskort 1:25.000
- Kort 1:2500 med angivelse af det ansøgte areal og adgangsvej
- Udkast til grave- og efterbehandlingsplan
- Ansøgningskema efter Miljøvurderingsloven

4.2 Høring vedr. ansøgning

4.2.1 Myndigheder, forsyningsselskaber og landsdækkende foreninger

Der er foretaget høring på baggrund af ansøgningsmaterialet ved andre myndigheder og forsyningsselskaber samt landsdækkende foreninger.

Der er indkommet følgende skriftlige indlæg:

Hjørring Kommune

Hjørring den 11-04-2019
Sagsnr.: 01.09.05-K04-1-19

Høringssvar i forbindelse med ansøgning om råstoff tilladelse på matr. Nr. 11br Tversted By, Tversted Europavej 30, 9881 Bindslev

Hjørring Kommune har den 30. maj 2018 modtaget høring ang. Indvinding af råstoffer på matr. Nr. 11 br Tversted By, Tversted, Europavej 39, 9881 Bindslev.

Der har været indvundet sphagnum på arealet igennem en længere periode. Der har ligeledes været indvundet på de tilstødende arealer, hvilket har skabt en fin mosaik af plantesamfund i moseområdet.

Ansøgningen kræver dispensation efter Naturbeskyttelseslovens §3 fra Hjørring Kommune. Hjørring Kommune vurderer, at der i denne sag kan meddeles dispensation, da der foreligger særlige omstændigheder, idet det vurderes, at indvinding af sphagnum her vil øge områdets naturkvalitet meget, da dette er sket på andre arealer, hvor ansøger før har gravet tørv. Udkastet til dispensation er vedhæftet. Der er i tilladelsen stillet vilkår/betingelser for indvindingen, som bør indarbejdes i en tilladelse efter Råstofloven. Hjørring Kommune kan supplerende til screeningsafgørelsens punkt 26, oplyse at der er fundet 20 individer af spidssnudet frø ca. 600 meter sydøst for indvindingsarealet i 2012. Hjørring Kommune har i øvrigt ikke bemærkninger til regionens udkast til screeningsafgørelse.

Hjørring Kommunes kontaktperson i forbindelse med dispensation efter Naturbeskyttelsesloven samt koordinering af offentliggørelse er Karin Krogstrup, karin.krogstrup@hjoerring.dk, tlf.: 72 33 67 52.

Bilag – Udkast til dispensation efter Naturbeskyttelsesloven

Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring

Hjørring, 21. april 2019

Høringssvar vedr. ansøgning om råstoftilladelse på Europavej 39, 9881 Bindslev

Danmarks Naturfredningsforening Hjørring har modtaget høringsmateriale vedrørende en ansøgning om udvinding af råstoffer (sphagnum) på Europavej 39, 9881 Bindslev. Vi ønsker at angive følgende kommentar til ansøgningen:

Udvidningen af sphagnum i Måstrup Mose har fundet sted i en længere årrække og udvidningen repræsenterer et indgreb i en beskyttet naturtype. Derfor skal der ske en afvejning mellem den kommercielle interesse i råstofindvindingen og naturinteresserne. I den forbindelse skal det også inddrages, at råstofindvindingen kan have et naturforbedrende potentiale, idet de afgravede arealer med tiden kan udvikle sig til værdifulde højmossearealer.

På denne baggrund vil vi anbefale følgende:

- Tilladelsen bør begrænses til 5 år
- Tilladelsen bør være personlig, således at den ikke kan overdrages til andre
- Det bør belyses nærmere om den afvanding af de aktive arealer, som finder sted evt. kan have en ugunstig virkning på større arealer i Måstrup Mose.

Således har vi konstateret, at der er etableret en del grøfter til afdræning, som leder vand ud af mosen. Dette kan medvirke til at tilgroningen af mosen accelereres, hvilket vil forringe naturværdierne generelt. Denne problematik bør belyses nærmere inden en forlængelse af tilladelsen gives.

4.2.2 **Sagsparter**

Der er foretaget partshøring på baggrund af ansøgningsmaterialet. Ansøgning om råstoffilladelse er fremsendt til følgende naboer/berørte parter:

- Ejere af matr.nr. 1cl Tversted By, Tversted
- Ejere af matr.nr. 36b Tversted By, Tversted
- Ejere af matr.nr. 38ci Tversted By, Tversted

Der er ikke indkommet skriftligt indlæg fra de partshørte.

4.3 Høring vedr. udkast til tilladelse

4.3.1 Hjørring Kommune

Udkast til tilladelse er den 17. juni 2019 sendt i høring hos Hjørring Kommune i henhold til Råstoflovens § 10a om fastsættelse af vilkår for efterbehandling. Hjørring Kommune har ikke indsendt bemærkninger til udkastet.

4.3.2 Sagsparter

Udkast til tilladelse er den 17. juni 2019 sendt i høring ved naboer/berørte parter. Der er ikke fremkommet bemærkninger til udkastet:

4.3.3 Ansøger

Udkast til tilladelse er den 16. maj 2019 sendt i høring ved ansøger i henhold til Forvaltningslovens §19. Der er ikke fremkommet bemærkninger fra ansøger.

5. Regionens behandling af sagen

5.1 Råstofplanen

Det ansøgte areal ligger ca. 8 km nordøst for Sindal og ca. 3,7 km øst for Bindslev i Trynmose. Det ansøgte areal ligger i graveområde Måstrup Mose i Råstofplan 2016 for Region Nordjylland. Graveområdet er udlagt til indvinding af sphagnum. Råstofferne indenfor området skal udnyttes og oparbejdes optimalt i overensstemmelse med deres kvalitet.

Der er følgende forudsætning for graveområde Måstrup Mose i Råstofplan 2016:

For graveområderne i Måstrup Mose i Hjørring Kommune kan der alene gives tilladelse til indvinding af sphagnum, såfremt tilladelsen gives som led i et naturgenopretningsprojekt i området.

5.2 Miljøvurderingsloven¹⁵

Projektet er opført på Miljøvurderingslovens bilag 2 pkt. 2a 'Råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning' og pkt. 1d 'Nyplantning og rydning af skov med henblik på omlægning til anden arealudnyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Region Nordjylland har derfor udført en screening, der skal tilvejebringe nødvendig viden til afgørelse om, hvorvidt indvindingen kan have væsentlig virkning på miljøet og er omfattet af krav om miljøvurdering.

På baggrund af screeningen har Region Nordjylland vurderet, at projektet hverken på baggrund af karakter, placering eller kendetegn ved påvirkningen vil påvirke miljøet væsentligt. Region Nordjylland har den 17. juni 2019 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Afgørelsen er truffet efter Miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen kan ses på regionens hjemmeside www.rn.dk/rastoffer.

Afgørelsen begrundes med:

- At det er en igangværende indvinding, hvor eventuelle påvirkninger af miljøet er velkendte, og de vurderes som værende ikke væsentlige.
- At de vejledende støjgrænser vurderes at kunne overholdes.
- At projektet ikke vurderes at være i konflikt med kommuneplanens retningslinjer.
- At projektet ikke vil påvirke grundvandsforhold eller overfladevand.
- At der ikke optræder beskyttede arter på arealet.
- At projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områder
- At trafikbelastningen ikke vurderes at udgøre en væsentlig påvirkning.
- At projektbeskrivelsen og den gennemførte screening samlet set ikke giver anledning til at vurdere, at gennemførelse af projektet vil medføre væsentlig påvirkning af miljøet.
- At der er tale om en mindre indvinding på 250 m³ om året

5.3 Kommuneplan og lokalplan

Området er medtaget som råstofindvindingsområde i kommuneplanen for Hjørring Kommune. I kommuneplanen er der angivet følgende retningslinjer, som omhandler råstofgrave:

---

¹⁵ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lovbek. nr. 1225 af 25. oktober 2018.

Retningslinje 14.2 Særligt værdifulde naturområder:

I de særligt værdifulde naturområder, jf. kortet, må der ikke ske arealanvendelser eller etableres byggerier og tekniske anlæg, der forringer naturværdierne. Områderne skal friholdes for byudvikling, og hvis der tillades råstofindvinding, skal indvindingsområderne reableres som natur efter endt brug. (...)

Retningslinje 14.3 Potentielle naturområder

(...) De potentielle naturområder skal friholdes for byudvikling. Der må ikke etableres tekniske anlæg eller udlægges nye råstofområder, som kan forhindre, at området opnår den naturtype, som er fastlagt af kommunen. Eksisterende råstofgrave skal reableres, så målene for de potentielle naturområder realiseres.

Redegørelse til retningslinje 12.2 Områder hvor skovrejsning er uønsket

De regionale råstofområder udpeget som områder, hvor skovrejsning er uønsket, indtil råstofforekomsterne er indvundet.

Der er ingen lokalplan for området.

5.4 Grundvand

Det nærmeste område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) ligger ca. 3,9 km sydøst for projektarealet. Det nærmeste område med drikkevandsinteresser (OD) ligger ca. 2,7 km syd for projektarealet. Det nærmeste indvindingsopland til alment vandværk ligger ca. 4,6 km sydøst for arealet inden for OSD. Det er indvindingsoplandet til I/S Mosbjerg Vandværk. Den nærmeste private boring ligger ca. 800 meter øst for området (DGU nr. 6.295).

Grundvandet findes i kote 15 meter og strømmer mod øst. Terrænet ligger i kote 14-15 meter. Der graves i ca. en meters dybde ned til grundvandet, så der dannes et vådområde, og arealet efterlades som et naturområde. Der indvindes ikke under grundvandsspejlet.

Der er ikke spildevand eller nedsivning i forbindelse med det ansøgte projekt.

Baseret på ovenstående vurderer Region Nordjylland, at projektet ikke udgør en risiko for grundvandet.

5.5 Natur og landskab

Projektarealet er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet mose. For at indvindingen kan finde sted, forudsætter det en dispensation efter Naturbeskyttelsesloven, som meddeles af Hjørring Kommune. Regionen vurderer, at efterbehandlingen efter sphagnumindvinding giver anledning til naturgenopretning i mosen og dannelse af vådområde med naturtyper, der er forstadier til højmose. Der har været indvundet sphagnum på de omkringliggende arealer i en årrække, og der er udviklet værdifulde plantesamfund efter endt indvinding. På baggrund af erfaringer fra tidligere indvinding i området, er det Region Nordjyllands vurdering, at tørveindvindingen ikke vil påvirke tilstanden i de omkringliggende naturtyper, da der ikke vil ske yderligere grøftning i forbindelse med det ansøgte projekt.

Det nærmeste beskyttede vandløb ligger ca. 160 meter sydvest for indvindingsområdet, og den nærmeste beskyttede sø ligger lige op ad det ansøgte areal. Søen er et resultat af ansøgers indvinding af tørv/sphagnum på naboarealet.

Det nærmeste beskyttede sten- og jorddige ligger ca. 1,1 km øst for det ansøgte areal. Det nærmeste fredede fortidsminde ligger ca. 3,7 km sydøst for det ansøgte areal. Det ansøgte areal er ikke omfattet af nogen fredning. Nærmeste fredning er kirkefredningen om Sørig Kirke, som ligger ca. 2,3 km nord for området. Den nærmeste kirkebyggelinje ligger ca. 2,1 km nord for arealet i forbindelse med Sørig Kirke. Det nærmeste fredskovsareal ligger ca. 40 meter nord for arealet.

Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Råbjerg og Tolshave Mose, som ligger ca. 3,5 km øst for projektarealet. Det nærmeste habitatområde er Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose, som ligger ca. 2,7 km øst for arealet. Region Nordjylland vurderer på baggrund af afstanden til Natura 2000-området og karakteren af indvindingen, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områder.

Der er kendskab til, at der optræder vandflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben og spidssnudet frø på arealet, jf. Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Der er ikke kendskab til, at nogle af disse arter optræder på arealet efter søgning på Miljøportalen og www.naturbasen.dk den 11. marts 2019. Hjørring Kommune har dog oplyst, at der i 2012 er fundet 20 individer af spidssnudet frø ca. 600 meter sydøst for indvindingsarealet.

Region Nordjylland har vurderet, at indvindingen ikke vil påvirke bilag IV-arter negativt. Hvis det mod forventning skulle vise sig, at indvindingen påvirker bilag IV-arter negativt, kan Region Nordjylland stille skærpede vilkår.

5.6 Miljømæssige forhold

5.6.1 Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 – "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Støjniveauet måles som det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtrykkniveau, L_r.

Det kan i et vist omfang være nødvendigt – i for eksempel anlæggesfasen, når indvinding foregår tæt på enkelte bebyggelser eller når efterbehandlingen foregår – at acceptere et højere støjniveau end de nævnte grænseværdier. Det vil dog kun være indenfor nærmere bestemte tidsrum – og der vil maksimalt kunne accepteres et støjniveau på 60 dB (A), som svarer til, hvad der normalt accepteres i erhvervs- og industriområder med forbud imod generende virksomheder.

De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnit 2.1.7

Det vurderes, at disse støjgrænser kan overholdes.

5.6.2 Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

Miljøstyrelsen anbefaler, at vilkår for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fastsættes på baggrund af Orientering fra Miljøstyrelsen Nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø". Orienteringen er udarbejdet med det formål at stille det bedst mulige grundlag til rådighed for de myndigheder, som skal behandle miljøsager om lavfrekvent støj eller vibrationer, og for de laboratorier, som skal udføre de nødvendige målinger.

Vilkårene i tilladelsen er stillet på baggrund af anbefalingerne fra Miljøstyrelsen, og klager over gener vil ligeledes blive behandlet på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning.

De fastsatte vilkår om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer fremgår af afsnit 2.1.7.

5.6.3 Støv

Der er i Danmark ikke fastsat regler om, hvor meget en virksomhed må støve, og det er derfor råstofmyndighedens vurdering, hvornår der opstår støv i et omfang, så råstofindvinder skal iværksætte støvdæmpende foranstaltninger. Region Nordjylland tager udgangspunkt i, at der skal iværksættes støvdæmpende foranstaltninger, når der bliver hvirvlet støv op, som kan være til gene for naboer.

Der kan opstå støvgener fra grusgrave/råstofindvinding, når materialebunker og veje tørrer ud, så støvpartikler kan hvirvles op af vind, ved håndtering af materialer og kørsel med entreprenørmaskiner, lastbiler m.v. Støvgener kan begrænses ved vanding af veje og materialebunker.

Fygning fra grusgrave/råstofindvinding udgør en særlig udfordring på samme måde som fygning fra landbrugsarealer. Volde af afrømmet muld vokser til med naturlig vegetation, og tilvoksede muldvole kan reducere risiko og gener fra fygning. Ved at placere materialebunker øst-vest orienteret kan omfanget af fygning reduceres.

Vilkår vedr. støv fremgår af afsnit 2.1.8.

5.6.4 Trafik

Råstofferne vil blive transporteret via indvinders egen private vej ud til Mosevej. Der skal foreligge en tilladelse til vejadgang til Mosevej fra Hjørring Kommune, inden indvindingen kan påbegyndes.

Det vurderes, at mængden af trafik fra indvindingen vil være uændret i forhold til den tidligere tilladelse, og som følge af den begrænsede indvindingsmængde, vurderes trafikken fra indvindingen ikke at komme til at udgøre et problem.

5.7 Udkast til efterbehandlingsplan

Der efterbehandles til natur, herunder vådområde. Indvindingen foregår ved, at der graves i kanten, så der straks dannes vådområde, så indvinding og efterbehandling foregår samtidigt.

Der er bl.a. stillet vilkår til efterbehandlingen efter Naturbeskyttelsesloven, og det er Region Nordjyllands vurdering, at efterbehandlingen, ifølge ansøgningen, vil blive håndteret tilfredsstillende og i sammenhæng med det omkringliggende landskab.

Der henvises desuden til pjecen "Vejledning i grave- og efterbehandlingsplaner", som kan ses på regionens hjemmeside www.raastoffer.rn.dk.

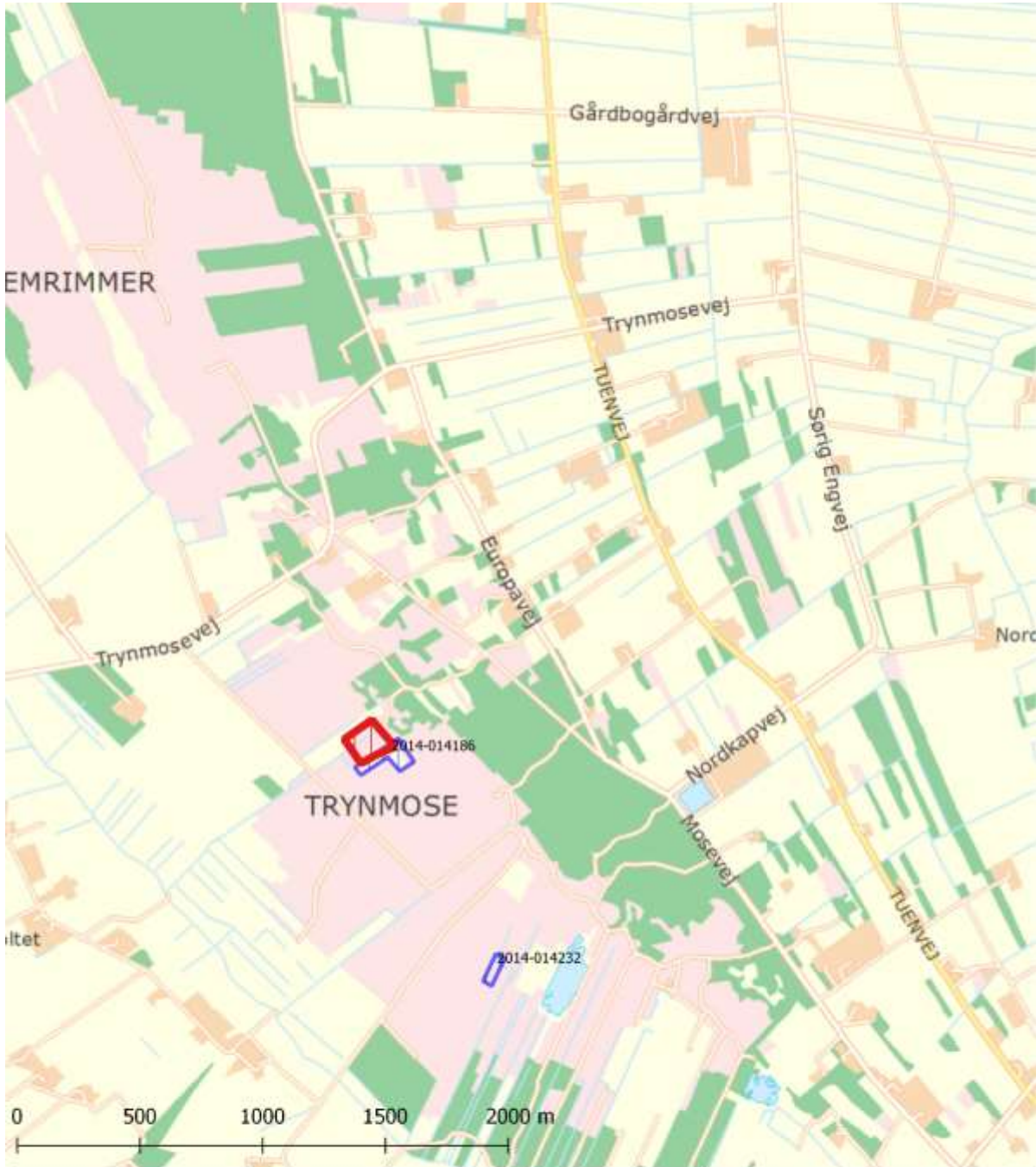
5.8 Region Nordjyllands samlede vurdering

Det er Region Nordjyllands vurdering, at der med de stillede vilkår til miljø, efterbehandling mv. er sket en afvejning af de hensyn Regionen skal varetage på baggrund af råstoflovens formålsbestemmelser i lovens kap. 1, og at interesser og nabohensyn, der på den baggrund skal ske i området, er varetaget.

Ifølge råstofloven kan en tilladelse til indvinding gives for indtil 10 år. Jf. Naturklagenævnets afgørelse af 14. december 2006 (NKN-41-00027) fastsættes en indvindingsperiode på 10 år, med mindre der er særlige grunde til at fastsætte en kortere periode. Det er Region Nordjyllands vurdering, at der ikke findes særlige forhold, som kan begrunde, at den gældende praksis om en indvindingsperiode på 10 år kan fraviges, jf. NKN-41-00027, da det med den planlagte årlige indvindingsmængde ikke vil være muligt at afslutte råstofindvindingen på arealet.

Ligeledes er det Region Nordjyllands vurdering, at der ikke optræder forhold i sagen, som kan begrunde, at tilladelsen gøres personlig, så ansøger ikke kan overdrage tilladelsen til andre. Baggrunden for Region Nordjyllands vurdering er, at vilkårene for indvinding og efterbehandling er de samme, uanset om ansøger eller en anden står for indvindingen. Region Nordjylland og Hjørring Kommune har fastsat vilkår for indvindingen, der sikrer, at indvindingen ikke vil medføre en negativ påvirkning af omgivelserne. Disse vilkår skal overholdes, også af en evt. ny indvinder.

BILAG A: OVERSIGTSKORT I MÅLFORHOLD 1:20.000

Ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 11br Tversted By, Tversted Tegnforklaring Ansegt område Eksisterende råstofindvinding	Jour.nr.: 2018-036282	
	Kort: Oversigt	Bilag: A
	Målforhold: 1:20.000	
	Udt. af: HHP / Region Nordjylland	
	Dato: 09-05-2019	Rev.:

BILAG B: LUFTFOTO I MÅLFORHOLD 1:5.000

<p>Tegnforklaring</p> <p> Ansøgt område</p> <p> Tidligere indvinding</p> <p> Adgangsvej</p>	Jour.nr.: 2018-036282	
	Kort: Detail	Bilag: B
	Målforhold: 1:5.000	
	Udf. af: HHP / Region Nordjylland	
	Dato: 09-05-2019	Rev.:

BILAG C: UDKAST TIL DEKLARATION/SERVITUT VEDRØRENDE EFTERBEHANDLING

Kopi af deklaration som tinglyses på matrikelnummer 11br Tversted By, Tversted.

Deklaration om efterbehandling

I forbindelse med råstoftilladelse af 12. august 2019 til indvinding af tørv/sphagnum på matrikelnummer 11br Tversted By, Tversted i Hjørring Kommune, pålægges herved følgende bestemmelser i henhold til § 10, stk. 5 i Råstofloven, bekendtgørelse af lov om råstoffer nr. 124 af 26. januar 2017, for efterbehandling:

Formål:

Formålet med nærværende "Deklaration om efterbehandling" og den godkendte "Grave- og efterbehandlingsplan" er at sikre, at graveområdet efterbehandles til naturformål, herunder vådområde med sammenhæng til det omkringliggende landskab.

1. Indvindingen skal være afsluttet senest den 11. september 2029.
2. Efterbehandlingen skal begynde så tidligt som muligt og være færdig 12 mdr. efter endt indvinding og senest den 11. september 2030.
3. Grave- og efterbehandlingsplanen skal følges af indvinderen og ejeren, indtil Region Nordjylland eventuelt har godkendt en revideret plan.
4. Hvis der på et senere tidspunkt skal graves på de tilgrænsende ejendomme, kan Region Nordjylland på et hvilket som helst tidspunkt – både under og efter gravningen – forlange, at området omkring skellet gennemgraves og efterbehandles, så der ikke står en vold tilbage.
5. Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturformål, herunder vådområde.

Region Nordjylland er påtaleberettiget.

Nærværende deklaration begæres tinglyst servitutstiftende på matrikelnummer 11br Tversted By, Tversted i henhold til § 10, stk. 5 i Råstofloven, jf. bekendtgørelse af lov om råstoffer nr. 124 af 26. januar 2017.

Region Nordjylland

Aalborg den dato

Heidi Højriis Poulsen

Råstofsagsbehandler

BILAG D: GENERELLE BESTEMMELSER

De generelle bestemmelser er bestemmelser, der er fastsat i den gældende lovgivning og disse bestemmelser kan derfor ikke påklages.

Tilsyn

1. Region Nordjylland fører tilsyn med at vilkårene i råstoftilladelsen overholdes. Efter råstofloven har Region Nordjyllands medarbejdere uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at se, om lovene overholdes og de vilkår, der er givet i råstoftilladelsen. Politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. Råstoflovens § 32.
2. Region Nordjylland skal efter råstofloven foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, med mindre forholdet har underordnet betydning. Region Nordjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. Råstoflovens § 33.

Hvis det ikke sker i rette tid, kan Region Nordjylland få arbejdet lavet på ejerens eller indvinderens regning, jf. Råstoflovens § 33.

3. Region Nordjylland kan efter råstofloven fravige et vilkår, når et forhold vurderes at være af mindre eller underordnet betydning. Et vilkår kan fraviges på baggrund af en konkret vurdering eller hvis forudsætningerne ændres under indvindingsperioden.

Omfang af indvinding

4. Inden for det område, som tilladelsen omfatter, kan der indvindes andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, såfremt der sker anmeldelse til regionsrådet inden 4 uger efter, at den pågældende indvinding er påbegyndt. Regionsrådet kan, inden 4 uger efter at anmeldelsen er modtaget, forbyde videre indvinding, der strider mod den meddelte tilladelse eller stille særlige vilkår for indvindingen, jf. Råstoflovens § 9, stk. 2. Hvis der er stillet vilkår om, at muld og overjord ikke må fjernes fra arealet kræver det en ny afgørelse efter Råstoflovens § 7, for at muld og overjord kan fjernes.

Tinglysning

5. På ejendommen bliver der tinglyst en deklaration, som omfatter betingelser/vilkår for indvindingen og efterbehandlingen. Den bliver tinglyst i forbindelse med, at igangsætningstilladelsen bliver udstedt.

Bortfald og inddragelse af tilladelse

6. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre der er truffet afgørelse om en længere frist i forb. med tilladelsen.
7. Region Nordjylland kan efter råstofloven tilbagekalde en tilladelse i tilfælde af, at indvinder groft eller gentaget overtræder vilkår eller lovene i øvrigt.

Konkurs mv.

8. Hvis indvinders virksomhed går konkurs, i betalingsstandsning eller lignende, har såvel indvinder som ejendommens ejer pligt til at give Region Nordjylland besked herom.

Ejer- og brugerforhold

9. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der ejer det areal, indvindingen sker på. Region Nordjylland skal altid holdes underrettet om, hvem der står for indvindingen.

Indberetning af råstofafgift og -undersøgelser

10. Indvinder skal hvert år indberette til den årlige råstofstatistik. Region Nordjylland sender indberetnings-skemaer ud. Der skal udfyldes et indberetningsskema med oplysninger om indvundne materialer og mængder for hver grav. Skemaerne sendes til Region Nordjylland. Region Nordjylland sender de udfyldte skemaer til Danmarks Statistik, jf. Råstoflovens § 29.
11. Indvinder skal betale en afgift til staten for hver m³, der indvindes. Afgiften opkræves af Skat og er for øjeblikket på kr. 5,00 pr. m³. Region Nordjylland giver meddelelse til Skat ved at sende en kopi af råstof-tilladelsen.
12. Inden 3 måneder efter boringer mv. efter råstoffer i jorden skal resultaterne indberettes til De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). Det skal ske på særlige skemaer, som fås hos Region Nordjylland.

Fremmed jord

13. Muldjord og mineraljord der kommer andre steder fra, må ikke modtages i graven uden dispensation fra Region Nordjylland i det enkelte tilfælde, jf. Jordforureningslovens § 52. Indvinder kan få et skema ved Region Nordjylland som skal bruges, når indvinder vil søge om dispensation til at modtage jord andre steder fra.

Vandindvinding, grundvandssænkning, overfladevand og dræn

14. Der må ikke indvindes vand i graven, med mindre der foreligger en tilladelse fra kommunen på baggrund af vandforsyningsloven.
15. Der må ikke uden særlig tilladelse fra kommunen foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.
16. Såfremt der i forbindelse med indvindingen bortlægges dræn, kan kommunen forlange disse omlagt for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende.

Fortidsminder og naturhistoriske genstande

17. Hvis der under gravningen forekommer fortidsminder, der ikke er registreret, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang fortidsmindet berøres. Det kan fx være gravpladser, bopladser, kirker og lignende, der ofte giver sig tilkende i form af stenlægninger, potteskår, knogler, trækulsholdigt jord eller lignende. Fundet skal straks anmeldes efter Museumslovens § 27.

Anmeldelsen skal ske til Vendsyssel Historiske Museum, Museumsgade 3, 9800 Hjørring, tlf. 96 24 10 50, e-mail: vhm@vhm.dk

18. Hvis der i forbindelse med gravningen fremkommer en usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet omgående indstilles i det omfang det berører genstanden. Det kan fx være en geologisk, botanisk eller zoologisk genstand af fossil eller subfossil karakter eller en meteorit, der er af enestående videnskabelig eller udstillingsmæssig værdi. Fundet skal straks anmeldes efter Museumslovens § 29.

Anmeldelsen skal ske til Naturhistorisk Museum, Wilhelm Meyers Allé 10, Universitetsparken, 8000 Aarhus C., tlf. 86 12 97 77, e-mail: nm@nathist.dk.

19. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet indenfor 100 meter fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende indenfor dette areal.
20. På fortidsminder og indenfor en afstand af 2 meter fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor.
21. De dyrearter der er nævnt i bilag 3 til Naturbeskyttelsesloven (bilag IV-arter), må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til Naturbeskyttelsesloven må ikke beskadiges eller ødelægges.

BILAG E: UDDRAG AF MUSEUMSLOVEN – JF. LOVBK. NR. 358 AF 8. APRIL 2014

§ 27. Den arkæologiske kulturarv omfatter spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, dvs. strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt.

Stk. 2. findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Fundne genstande der ikke er danefæ, jf. § 30, stk. 1, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende kulturhistoriske museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

Stk. 3. Kulturministeren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en arkæologisk undersøgelse, eller indtil spørgsmålet om erhvervelse efter stk. 8 er afgjort. Senest 1 år efter at anmeldelsen er modtaget, kan arbejdet genoptages, med mindre kulturministeren har afgivet indstilling om erhvervelse af fortidsmindet efter stk. 8.

Stk. 4. Udgiften til den arkæologiske undersøgelse afholdes af den, for hvis regning jordarbejdet skal udføres.

Stk. 5. Udgiften afholdes dog af kulturministeren, såfremt

- 1) årsagen til undersøgelsen er erosion eller jordarbejde i forbindelse hermed eller jordarbejde udført som led i dyrkning af almindelige landbrugsafgrøder eller som led i almindelig skovdrift, medmindre driften forestås af en statslig eller kommunal myndighed, i hvilke tilfælde udgiften afholdes af vedkommende myndighed,
- 2) det kulturhistoriske museum i udtalelsen efter § 25 har oplyst, at jordarbejdet ikke vil indebære en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder, eller
- 3) fortidsmindet fredes efter lov om naturbeskyttelse eller erhverves med henblik på bevaring på stedet efter stk. 8.

Stk. 6. Kulturministeren kan i særlige tilfælde yde tilskud til udgifter til arkæologiske undersøgelser, der gennemføres efter stk. 3, jf. stk. 4.

Stk. 7. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, mens undersøgelsen foretages, eller indtil spørgsmålet om erhvervelse efter stk. 8 er endeligt afgjort, erstattes af kulturministeren. Kan der ikke opnås enighed om erstatningen, fastsættes denne af den taksationskommission, der er nævnt i naturbeskyttelsesloven.

Stk. 8. Finder kulturministeren, at det pågældende fortidsminde bør bevares på stedet for eftertiden, kan kulturministeren erhverve fortidsmindet og eventuelt omkringliggende areal. Erhvervelsen kan ske ved ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 9. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger hertil, har til enhver tid uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der fremkommer fund eller underarbejder kan formodes at fremkomme fund som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises på forlangende. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten.

Stk. 10. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed efter stk. 3 og om gennemførelse af bestemmelserne i stk. 4-6.

§ 29. Findes der i forbindelse med jordarbejde, råstofindvinding eller stenbrydning en for den pågældende lokalitet usædvanlig naturhistorisk genstand, skal arbejdet standses, i det omfang det berører genstanden. Fundet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte naturhistoriske museum. Fundne genstande, der ikke er danekræ, jf. § 31, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

Stk. 2. Kulturministeren beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det skal indstilles, indtil der er foretaget en undersøgelse. En undersøgelse skal foretages hurtigst muligt. Udgifter til undersøgelsen afholdes af kulturministeren. For så vidt angår tilfælde, hvor jordarbejdet udføres for en statslig eller kommunal myndighed, afholdes udgiften dog af vedkommende myndighed.

Stk. 3. Private grundejeres tab ved ikke at kunne fortsætte den hidtidige drift, mens undersøgelsen foretages, erstattes af kulturministeren efter bestemmelserne i § 27, stk. 7.

Stk. 4. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger dertil, har til enhver tid uden retskendelse adgang til steder, hvor der foretages jordarbejder, og hvor der fremkommer genstande eller under arbejde kan formodes at fremkomme genstande som nævnt i stk. 1. Legitimation skal forevises på forlangende. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om gennemførelse af naturhistoriske undersøgelser efter stk. 2.

